Stanisław Kukawka,Jolanta Małecka-Kukawka

Lembarg, st. 94, gm. Jabłonowo Pomorskie, woj. toruńskie, AZP 33-49/229

Informator Archeologiczny : badania 30, 51-52

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

KURKOCIN, st. 17,
gm. Dębowa Łąka,
woj. toruńskie,
AZP 35-48/9

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej i kultury późnej ceramiki wstęgowej (neolit)

Badania weryfikacyjno-sondażowe, przeprowadzone w listopadzie przez mgr. Pawła Gurtowskiego (PSOZ Toruń). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 2 m^2.

Prace miały na celu uściślenie danych o istniejących zagrożeniach (głęboka orka) i stanie zachowania nawarstwień kulturowych oraz pozyskanie materiału zabytkowego, pozwalającego na precyzyjniejsze datowanie stanowiska. W trakcie prospekcji powierzchniowej zarejestrowano ślady siedmiu palenisk Na jednym z nich założono wykop sondażowy. Pod warstwą humusu, w stropie calca, zarejestrowano niewielkich rozmiarów, nieregularną, owalną jamę o średnicy ca. 10 cm. Miąższość obiektu wynosiła tylko 10 cm. Pozyskano z niej 24 fragmenty ceramiki naczyniowej, którą przyporządkowano do faz II b - III kultury późnej ceramiki wstęgowej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Toruniu.

Badania nie będą kontynuowane.

KURKOCIN, st. 20,
gm. Dębowa Łąka,
woj. toruńskie,
AZP 35-48/12

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej i kultury późnej ceramiki wstęgowej (neolit)

Badania weryfikacyjno-sondażowe, przeprowadzone w listopadzie przez mgr. Pawła Gurtowskiego (PSOZ Toruń). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 4 m^2.

Prace miały na celu uściślenie danych o istniejących zagrożeniach (głęboka orka) i stanie zachowania nawarstwień kulturowych oraz pozyskanie materiału zabytkowego, który pozwoliłby na precyzyjniejsze datowanie stanowiska. W trakcie prospekcji powierzchniowej zlokalizowano ślady jednego, intensywnie niszczonego obiektu. Była to owalna jama o średnicy 120 cm i miąższości dochodzącej do 40 cm. Z wypełniska jamy nie pozyskano żadnego inwentarza, dlatego niemożliwe jest jej przyporządkowanie kulturowo-chronologiczne.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Toruniu.

Badania nie będą kontynuowane.

Kurowo, st. 4, 5, 6,
gm. Gozdowo, woj. płockie

patrz: wczesne średniowiecze

Legionowo, st. VII,
gm. *loco*, woj. warszawskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

LEMBARG, st. 94,
gm. Jabłonowo Pomorskie,
woj. toruńskie,
AZP 33-49/229

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury późnej ceramiki wstęgowej (neolit)

Badania wykopaliskowe przeprowadzone przez dr. Stanisława Kukawkę i dr Jolantę Małecką-Kukawkę (Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pierwszy sezon badań. Stanowisko usytuowane jest na zachodnim stoku piaszczystego wyniesienia. Bezpośrednio u jego podnóża znajduje się spore, suche obecnie obniżenie (dawniej zbiornik wodny). Deniwelacje między nim a najwyższym punktem stanowiska nie przekraczają 4 m. Założono 23 wykopy o łącznej powierzchni 285 m^2.

Na powierzchni stanowiska ceramika rozproszona była na znacznej przestrzeni (ok. 0,5 ha), zagęszczając się nieco w jednym niewielkim rejonie. Tu właśnie założono wykopy, a rejony przyległe sprawdzono sondażami. Współczesne zabiegi agrotechniczne, wspomagane przez procesy denudacyjne, spowodowały znaczne zniszczenie stanowiska. Poniżej współczesnej warstwy ornej sporadycznie tylko uchwycono resztki warstwy kulturowej, na ogół występował tam żółty piasek calcowy. Zarejestrowano przyspągowe partie trzech niewielkich obiektów kultury pucharów lejkowatych oraz cztery przegłębienia bez materiału zabytkowego (sądząc z charakteru wypełnisk, sugerować można ich pokorzeniowe pochodzenie). Obiekty wystąpiły jedynie w rejonie wyraźnego zagęszczenia ceramiki, którego wielkość szacować można na zaledwie 1-2 ary. Poza nim zabytki występowały bardzo rzadko. Ogółem z powierzchni i z wykopów pozyskano 1820 fragmentów ceramiki kultury pucharów lejkowatych, 3 fragmenty ceramiki kultury późnej ceramiki wstęgowej, 6 o niepewnej chronologii, 30 zabytków krzemiennych oraz pojedyncze kamienie ze śladami przegładzeń. Ponadto z obiektów wydobyto niewielkie próby kości zwierząt domowych i dzikich oraz muszli małża. Pobrano także

próby węgli drzewnych. Chronologicznie ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych łączyć można z jej II fazą na ziemi chełmińskiej. W ceramice wystąpiły fragmenty o cechach technologicznych i stylistycznych nawiązujących do kultur subneolitycznych Europy Północno-Wschodniej. Jest to zjawisko coraz częstsze w wypadku tak wczesnych materiałów z ziemi chełmińskiej. Stanowisko 94 (oraz kilka innych z Lembarga) zdaje się reprezentować najwcześniejszy etap oddziaływań subneolitycznych. Pojedyncze fragmenty ceramiki kultury późnej ceramiki wstęgowej mogą być pozostałością penetracji tego terenu przez ludność reprezentującą tę kulturę (w pobliżu są tak datowane stanowiska). Istnieje też możliwość związku z kulturą pucharów lejkowatych. Dla stylistyki reprezentowanej przez ceramikę brakuje oznaczeń chronologii absolutnej, toteż istotnym osiągnięciem badań jest pozyskanie prób do analiz radiowęglowych.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Badania zakończono.

LEMBARG, st. 95,
gm. Jabłonowo Pomorskie,
woj. toruńskie,
AZP 33-49/230

- ślady osadnictwa kultury późnej ceramiki wstęgowej (neolit)
- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa z wczesnego i późnego średniowiecza
- ślady osadnictwa z okresu nowożytnego

Badania wykopaliskowe przeprowadzone przez dr. Stanisława Kukawkę i dr Jolantę Małecką-Kukawkę (Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pierwszy sezon badań. Założono 38 wykopów o łącznej powierzchni 620 m^2.

Na powierzchni ceramika rozproszona była na obszarze około 1,5 ha. Ponieważ zagęszczała się nieco w kilku miejscach, tam skoncentrowano prace wykopaliskowe, a rejony przyległe sprawdzono sondażowo. Stanowisko jest bardzo zniszczone, mimo to zarejestrowano skromne pozostałości 18 obiektów z ceramiką pucharów lejkowatych i 18 przegłębień bez materiałów zabytkowych. Obiekty i zabytki ruchome koncentrowały się w dwóch punktach o powierzchni szacowanej na 1-1,5 ara; poza nimi zabytki były bardzo rzadkie. Z wykopów i z powierzchni pozyskano 2 689 fragmentów ceramiki kultury pucharów lejkowatych, 2 fragmenty ceramiki kultury późnej ceramiki wstęgowej, 25 fragmentów o niepewnej przynależności kulturowej, 6 fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej, 18 fragmentów ceramiki późnośredniowiecznej i nowożytnej, 35 zabytków krzemiennych oraz kilka kamieni ze śladami gładzenia. Ponadto zebrano pojedyncze, drobne fragmenty „przepalonych" kości (w tym fragment skrzydła). Chronologia i charakter materiałów kultury pucharów lejkowatych są analogiczne jak na st. Lembarg 94. Pewne zróżnicowanie stylistyczne pomiędzy koncentracjami zabytków, a także względem materiałów ze st. 94, sugerują ich niejednoczasowość. Jest to ważne z punktu widzenia rekonstrukcji form osadniczych charakterystycznych dla kultury pucharów lejkowatych, zwłaszcza w sytuacji, gdy materiały reprezentują jedną fazę rozwojową. Na st. 94 i 95 zarejestrowano w sumie 3 punkty osadnicze z wczesnego etapu zasiedlenia ziemi chełmińskiej przez ludność kultury pucharów lejkowatych (jednodomowe punkty osadnicze). Charakter źródeł pozostałych zjawisk kulturowych nie jest obecnie możliwy do określenia, ze względu na odkrycie wyłącznie pojedynczych fragmentów ceramiki.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Badania powinny być kontynuowane.

Linie, st. 24,
gm. Pniewy, woj. poznańskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

LIPNICA, st. 21
(GAZ 142),
gm. Szamotuły,
woj. poznańskie,
AZP 49-23/159

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej (neolit)
- osada kultury łużyckiej i kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- ślad osadnictwa wczesnośredniowiecznego

Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie gazociągu tranzytowego Rosja-Niemcy, przeprowadzone przez mgr. Andrzeja Krzyszowskiego (Ośrodek Naukowo-Konserwatorski PKZ sp. z o.o. w Poznaniu) przy współpracy Wiktora Kudry. Finansowane przez EuRoPol Gaz SA w Warszawie. Stanowisko zajmuje obszar 1 ha na stoku i krawędzi małej doliny. Założono 2 wykopy o łącznej długości 60 cm i szerokości 2,5 m. Przebadano powierzchnię 150 m^2.